

Załącznik nr 1

do uchwały NR XIII/70/2011 RADY GMINY W DASZYNIE
z dnia 11 sierpnia 2011r.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Daszyna

W S T E P

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym ludzką osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu.

„Ponad jedna trzecia badanych (37%) zna przynajmniej jedną kobietę – ofiarę przemocy swojego partnera. Kobiety częściej ujawniają przemoc. Dwie piąte kobiet (41%) zna w swoim środowisku, co najmniej jedną kobietę bitą przez męża. Natomiast więcej niż jedna piąta (22%) zna przynajmniej kilka takich kobiet, a więc prawdopodobnie żyje w środowisku, gdzie przemoc jest normą. Prawie 70% sytuacji przemocy zachodzi w rodzinach gdzie istnieje problem alkoholowy” - H.D.Sasal : *Przewodnik do procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie-niebieskie karty* wyd.PARPA Warszawa 2005.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.” Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc psychiczna, ekonomiczna, fizyczna oraz zaniedbanie.

Trzeba uświadomić sobie, że przemoc doznawana w rodzinie rodzi niezmiernie szkodliwe konsekwencje, które w perspektywie czasowej przejawiać się mogą w postaci zaburzeń emocjonalnych. Jednak najbardziej niepokojącym jest fakt, że: „...przemoc rodzi przemoc, tworząc pętlę przemocy, spinając coraz to nowe generacje pokoleń.”

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Agresja ze strony najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą. Przypadki znęcania najczęściej odbywają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Praktycznie ofiary przemocy boją się, a niejednokrotnie wstydzą się o tym mówić i rozgłaszać. Trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie i dlatego wolą, aby przemoc ta trwała. Tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie, poprzez zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemami. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy.

I. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493),
2. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm)
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485)
4. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 , z późn. zm.)
5. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.)
6. ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)
7. uchwała nr 162/2006 Rady Ministrów z dnia 25 września 2006 roku (RM 111-132-06) w sprawie przyjęcia „Krajowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie „

II. WSTĘPNA DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DASZYNA

O przemocy w rodzinie mówiono niewiele, mimo iż w relacjach międzyludzkich istniała ona od zawsze. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest to zjawisko bez wątplenia o dużej szkodliwości społecznej. Należy pamiętać, że przemoc jest zjawiskiem powszechnym, obecnym w naszym codziennym życiu. Występuje nie tylko w rodzinie, ale także w zakładzie pracy czy środkach masowego przekazu.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zbadania, ponieważ dotyka ona najbardziej intymnej sfery życia człowieka. W związku z czym większość przypadków przemocy nadal jest nieujawniona. Wynika to głównie z faktu, iż ofiary przemocy boją się ujawniać istniejący w rodzinie problem z obawy przed gniewem sprawcy przemocy, czy też narażeniem się na komentarze ze strony sąsiadów i innych mieszkańców. Szczególnie jest to widoczne w tak małych skupiskach jak wsie, gdzie wszyscy mieszkańcy znają się i potocznie mówiąc „wiedzą o sobie wszystko”. Ale fakt nie ujawniania istniejącego w środowisku zjawiska przemocy jest związany także z nieinformowaniem o tym odpowiednich instytucji przez świadków przemocy. Wynika to prawdopodobnie ze strachu, obojętności, ale również braku świadomości i wiedzy jakim zagrożeniem jest przemoc i jakie instytucje należy o niej powiadomić.

Dlatego też przytoczone poniżej dane są jedynie pewnym przybliżeniem zjawiska przemocy w rodzinie i nie odzwierciedlają rzeczywistej skali problemu, lecz są jego namiastką.

Gmina Daszyna jest gminą wiejską położoną w północnej części powiatu łęczyckiego. Gmina liczy 4223 mieszkańców (stan na 18.02.2011 r.) W jej skład wchodzi 20 sołectw: Daszyna, Drzykozy, Gąsiorów, Jabłonna, Jacków, Jarochów, Jarochówek, Koryta, Łubno, Mazew Kolonia, Nowy Sławoszew, Stary Sławoszew, Upale, Osędownice, Nowa Żelazna, Stara Żelazna, Rzędków, Mazew, Krężelewice i Siedlew.

Z danych statystycznych zarejestrowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Daszynie wynika, iż w 2010 r. pomocą zostało objętych 165 rodzin, w tym 514 osób w tych rodzinach. Głównymi powodami udzielenia pomocy było:

- ubóstwo – 132 rodziny;
- potrzeba ochrony macierzyństwa – 29 rodzin;
- bezrobocie – 112 rodzin;
- niepełnosprawność – 60 rodzin;
- długotrwała lub ciężka choroba – 70 rodzin;
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego – 35 rodzin;
- przemoc w rodzinie – 1 rodzina;
- alkoholizm – 10 rodzin;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – 3 osoby;
- zdarzenie losowe – 2 rodzina.

Podstawowym narzędziem pracy z rodziną dotkniętą przemocą jest „Niebieska Karta”. Procedura ta jest przeznaczona głównie dla interweniującej policji, ale funkcjonuje także w pomocy społecznej jako załącznik do wywiadu środowiskowego. Ma ona na celu usystematyzowanie danych na temat przemocy występującej w rodzinach, dokumentowanie faktów, ocenę zagrożenia bezpieczeństwa ofiar przemocy, opracowanie planu indywidualnej pomocy oraz jako dowód w sprawach sądowych. Za jej pomocą monitoruje się także działania na rzecz rodziny.

Jednak ilość prowadzonych w 2010 r. na terenie gminy Daszyna „Niebieskich Kart” jest jedynie namiastką i drobnym wyznacznikiem występowania przemocy w rodzinie. Wiele bowiem rodzin nie chce zgłaszać tego problemu. Rodziny te jednak objęte są pomocą a pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej są z nimi w kontakcie.

Tabela nr 1

Zakres informacji	2010 r.
Wypełnione lub kontynuowane „Niebieskie Karty”	1
Płeć sprawców	mężczyźni
Płeć ofiar przemocy	Kobiety i dzieci
Ilość spraw zgłoszonych do sądu	0
Interwencje związane z przemocą niezakończone „Niebieską Kartą”	2
Przyczyny przemocy w rodzinie	alkoholizm

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie wynika, iż główną przyczyną przemocy w rodzinie był alkohol. Przemoc przejawiała się w postaci: bicia, szarpania, policzkowania, ciągnięcia za włosy, wyzwisk, gróźb, poniżania lub krytykowania. Rodziny te zostały objęte pomocą w postaci materialnej lub rzeczowej, z uwagi na trudną sytuację życiową.

Tabela nr 2

Zakres informacji	2010 r.
Ilość wypełnionych „Niebieskich Kart”	2
Ilość interwencji w rodzinach	11
Płeć ofiar przemocy (kobiety, mężczyźni, dzieci)	kobiety

Płeć sprawców przemocy	mężczyźni
Ilość spraw zgłoszonych do Sądu	1
Przyczyny wystąpienie przemocy w rodzinie (np. alkoholizm)	Nadużywanie alkoholu

Dane Komendy Powiatowej Policji w Łęczycy

Współwystępowanie zjawisk przemocy domowej i alkoholizmu potwierdza także Komenda Powiatowa Policji w Łęczycy. W większości interwencji z powodu przemocy w rodzinie przyczyną jej stosowania było nadużywanie alkoholu.

Tabela nr 3

Zakres informacji	2010 r.
Ilość zgłoszonych osób, w tym:	5
Przypadki dotyczące przemocy w rodzinie	2
Ilość spraw skierowanych do sądu o leczenie odwykowe przez GKRPA	0
Płeć osób zgłoszonych	Kobiety, mężczyźni

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż w rodzinach, w których występuje alkoholizm, współwystępuje także agresja i przemoc. Osobami zgłoszonymi byli mężczyźni i kobiety.

Dodatkowo z informacji uzyskanych z zespołów opieki zdrowotnej funkcjonujących na terenie gminy Daszyna wynika, iż w 2010 r. nie zgłosiły się osoby z urazami powstałymi na skutek przemocy domowej, nikt też nie został skierowany na obdukcję.

Ponadto skierowano także zapytania do trzech szkół znajdujących się na terenie gminy Daszyna o przypadki przemocy wśród uczniów, jak i o wiadome szkole przypadki przemocy w rodzinie.

Tabela nr 4

	2010 r.		
	Szkoła Podstawowa w Daszynie	Szkoła Podstwowa w Mazewie	Gimnazjum w Daszynie
Przypadki przemocy wśród uczniów	0	0	0
Przypadki przemocy w rodzinie zgłoszone do wychowawców, dyrektora	0	0	0
Czy szkoła prowadzi program profilaktyczny?	tak	tak	tak

Dane ze szkół

Z informacji uzyskanych ze szkół wynika, iż nie borykają się one z nadmiernym problemem przemocy wśród uczniów. Są to jedynie drobne przypychanki czy nieporozumienia. Poza tym szkoły prowadzą programy profilaktyczne i podkreślają rolę wychowawców i pedagogów we wpajaniu uczniom prawidłowych, pozbawionych znamion przemocy zachowań.

Jak wynika z informacji pozyskanych z instytucji funkcjonujących na terenie gminy Daszyna, podstawową przyczyną występowania przemocy w rodzinie jest alkohol. Sprawcy dokonują czynów agresywnych głównie pod wpływem alkoholu. Można domniemywać, iż poza alkoholem, podłożem przemocy w rodzinie mogą być także frustracja i narastający stres, związany z długotrwałym bezrobociem i ubóstwem. Kumulowanie się tych negatywnych emocji może ujawnić się w postaci agresji, a co za tym idzie przemocy (nie tylko fizycznej, ale także słownej i psychicznej). Niestety zjawiska ubóstwa i bezrobocia są bardzo widoczne na terenie gminy Daszyna. Bowiem aż 132 rodziny otrzymały pomoc w związku z ubóstwem, a 112 rodzin – z bezrobociem.

Z powyższych danych wynika, iż sprawcami przemocy byli głównie mężczyźni, a ofiarami kobiety i dzieci. Ofiary nie zgłaszały się po pomoc medyczną. Fakt występowania przemocy w rodzinach był zgłaszany przez same ofiary, dorosłe kobiety. Dzieci natomiast nie zgłaszały wychowawcom, pedagogom i dyrektorom doznawania przemocy w rodzinie.

Zjawisko przemocy w rodzinie występuje w naszym środowisku od lat, przeważnie w rodzinach dotkniętych uzależnieniami oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wiele jest jednak przypadków znęcania się nad członkami rodziny, które nie zostały ujawnione. Wyniki powyższej diagnozy są jedynie drobnym wyznacznikiem problemu przemocy w rodzinie.

Dlatego tak ważne jest zwiększenie skoordynowanej współpracy instytucji działającej na rzecz zwalczania i zapobiegania przemocy poprzez stałą wymianę informacji, wspólne diagnozowanie przypadków oraz opracowywanie i wdrażanie planu pomocy.

Wobec powyższego opracowano Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla gminy Daszyna.

III. ZAŁOŻENIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE DASZYNA:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

IV SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE DASZYNA:

„Art. 6. ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi:

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. nr 64, poz. 593, z późn. zmianami) i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 147, poz. 1231, z późn. zmianami), chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
2. Do zadań własnych gminy należy w szczególności:
 - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - 3) opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
 - 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia ”

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29.06.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Daszyna uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- 2) pracy Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) indywidualnej pomocy psychologicznej, prawnej ,medycznej i socjalnej dla ofiar przemocy i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, kobiet i osób w podeszłym wieku,
- 4) grupowej pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w Grupach Wsparcia,
- 5) stosowaniu procedury „Niebieskiej Karty”,
- 6) współpracy z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki i inne ośrodki wsparcia dla osób potrzebujących pomocy,
- 7) ścisłej współpracy z różnymi instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie i Komisariatu Policji w Piątku.

CEL GŁÓWNY

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy.

V. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA W GMINIE DASZYNA:

1. Prowadzenie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, członków zespołów interdyscyplinarnych, członków grup roboczych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników policji oraz placówek oświatowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej, Szkolenia powinny dotyczyć zjawiska przemocy, np. w zakresie:

- sposobu udzielania pomocy ofiarom przemocy,
- sposobu kierowania ofiar przemocy do różnych instytucji,
- wzmocnienia zachowań i postaw społecznych ograniczających zjawisko przemocy.

2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Daszyna, w szczególności:

- zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie,
- poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie,

- propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich,
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,
- upowszechnianie informacji o możliwości udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

poprzez lokalne kampanie społeczne, plakaty, ulotki i broszury informacyjne, spotkania, wykłady i warsztaty.

3. Powołanie i funkcjonowanie Gminnego Koordynatora ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, do zadań którego należeć będzie:

- analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej,
- kierowanie i koordynowanie prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy wg załączonego schematu,
- tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami rodzin,
- występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną,
- monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

4. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Daszynie oraz kierowanie do innych placówek i ośrodków wsparcia dla sprawców i ofiar przemocy m.in. Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kutnie.

5. Wszelkie inne poczynania mające przyczynić się do przeciwdziałania i ograniczania na terenie gminy rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, a nie ujęte w niniejszym programie.

Działalność Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie .

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzić będą: przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Daszynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Daszyna, policji, służby zdrowia, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej. Członkiem zespołu interdyscyplinarnego może zostać również inna osoba, która zaangażowana będzie w pracę na rzecz walki ze zjawiskiem przemocy na terenie gminy.

1. Skład personalny Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany zostanie przez Wójta Gminy Daszyna.

2. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest powoływany na pierwszym posiedzeniu zespołu spośród jego członków.
3. Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należeć będzie :
 - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku,
 - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja planu przeciwdziałania przemocy w indywidualnych przypadkach,
 - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy,
 - prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - rozpowszechnienie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

VI. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie gminy Daszyna są:

1. Środki własne gminy, w tym środki będące w dyspozycji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzące m.in. z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Dotacje celowe pochodzące z budżetu państwa na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Inne środki pozabudżetowe pozyskiwane przez gminę na realizację Programu.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

Grzegorz Zduńczyk